

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет інформатики та обчислювальної техніки

Кафедра інформатики та програмної інженерії

Звіт

з лабораторної роботи № 3 з дисципліни
«Алгоритми та структури даних-1.
Основи алгоритмізації»

«Дослідження алгоритмів

розгалуження»

Варіант 15

Виконав студент ІІ-12, Кириченко Владислав Сергійович
(шифр, прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірив _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Лабораторна робота № 3

Назва роботи: Дослідження ітераційних циклічних алгоритмів

Мета: Дослідити подання операторів повторення дій та набуті практичних навичок їх використання під час складання циклічних програмних специфікацій.

Варіант 15

Умова задачі:

З точністю $\varepsilon = 10^{-6}$ обчислити значення функції $\text{Ln } x$:

$$\text{Ln}(1+x) = x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{3} - \dots + (-1)^{n-1} \frac{x^n}{n} + \dots \quad \text{при } |x| < 1.$$

Постановка задачі: Задана змінна “ x ”, обчислити значення функції $\text{Ln}(1+x)$ із заданою точністю ε . Результатом розв’язку задачі є змінна **Ln**.

Побудова математичної моделі: Маємо змінну “ x ”, в залежності від якої ми повинні знайти значення натурального логарифму числа $(x+1)$ (змінна **Ln**) із заданою точністю. Для цього скористаємося циклом передумови **while** і введемо змінну n у якості лічильника. Точність обчислення знаходиться за формулою $\text{abs}(X_n - X_{n+1})$. Також нам буде потрібні функції $\text{pow}(a,n)$ - піднесення числа a у степінь n , та $\text{abs}(a)$ - модуль числа a .

Складемо таблицю змінних:

Змінна	Тип	Ім'я	Призначення
Значення e	Дійсний	e	Початкові дані
Значення n	Натуральний	n	Початкові дані
Значення x	Дійсний	x	Початкові дані
Значення lnPrevious	Дійсний	lnPrevious	Проміжкове значення
Значення Ln	Дійсний	Ln	Результат

3. Програмні специфікації запишемо у псевдокоді та графічній формі у вигляді блок-схеми.

Крок 1. Визначимо основні дії.

Крок 2. Деталізація обчислення першого наближеного значення $\ln(x+1)$.

Крок 3. Деталізація обчислення другого наближеного значення $\ln(x+1)$.

Крок 4. Деталізація знаходження значення $\ln(x+1)$ з точністю ϵ .

Псевдокод:

Крок 1.

початок

введення x, ϵ, n

обчислення значення $\ln$

обчислення значення $\ln_{Previous}$

знаходження значення $\ln$ з точністю ϵ

кінець

Крок 2.

початок

введення x, ϵ, n

$\ln_{Previous} = \text{pow}(-1, (n-1)) * \text{float}(\text{pow}(x, n)) / n$

$n++$

обчислення значення $\ln_{Previous}$

знаходження значення $\ln$ з точністю ϵ

кінець

Крок 3.

початок

введення x, ϵ, n

$\ln_{Previous} = \text{pow}(-1, (n-1)) * \text{float}(\text{pow}(x, n)) / n$

$n++$

$\ln = \ln_{Previous} + \text{pow}(-1, (n-1)) * \text{float}(\text{pow}(x, n)) / n$

$n++$

знаходження значення $\ln$ з точністю ϵ

кінець

Крок 4.

початок

введення x, e, n

$\ln_{\text{Previous}} = \text{pow}(-1, (n-1)) * \text{float}(\text{pow}(x, n)) / n$

$n++$

$\ln = \ln_{\text{Previous}} + \text{pow}(-1, (n-1)) * \text{float}(\text{pow}(x, n)) / n$

$n++$

поки $(\text{abs}(\ln - \ln_{\text{Previous}}) > e)$ **повторити**

$\ln_{\text{Previous}} = \ln$

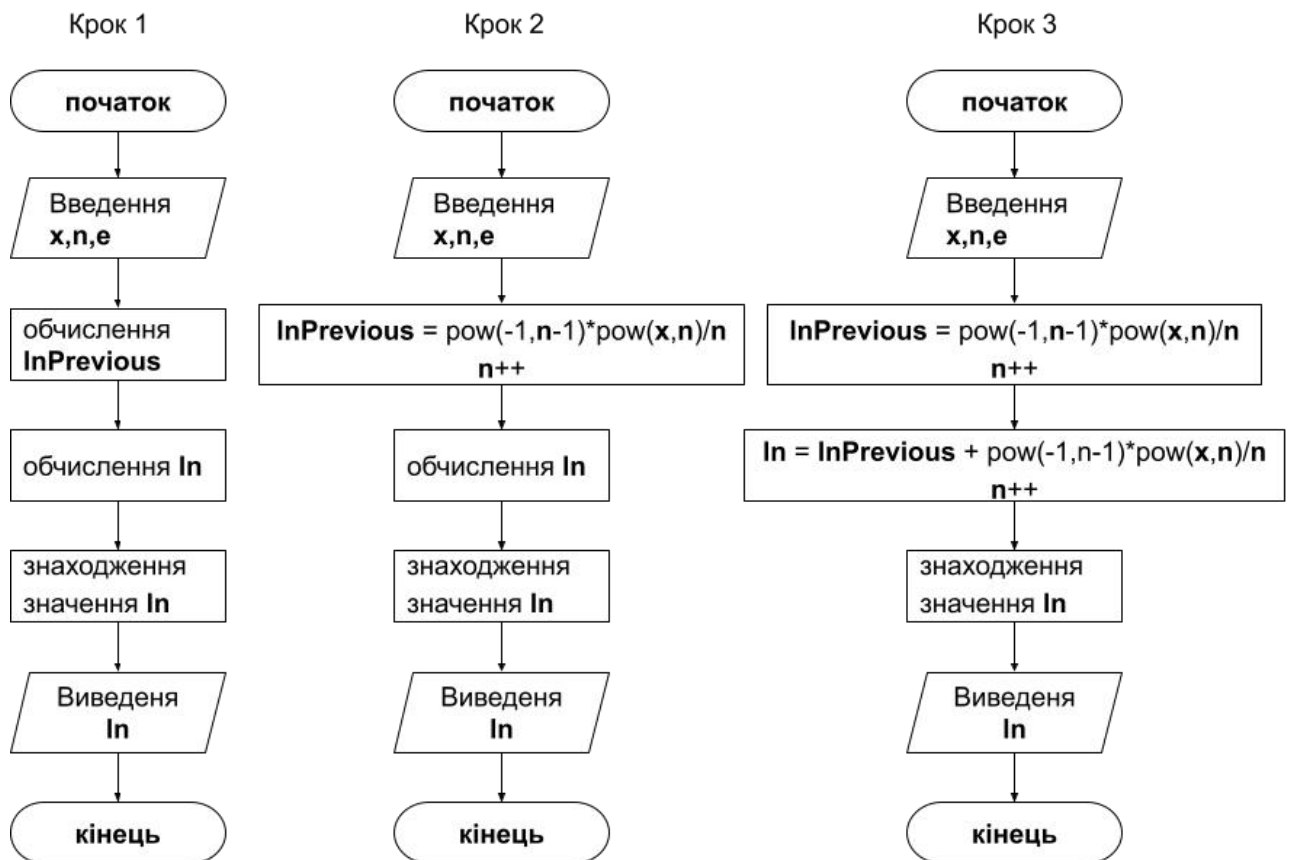
$\ln += \text{pow}(-1, (n-1)) * \text{float}(\text{pow}(x, n)) / n$

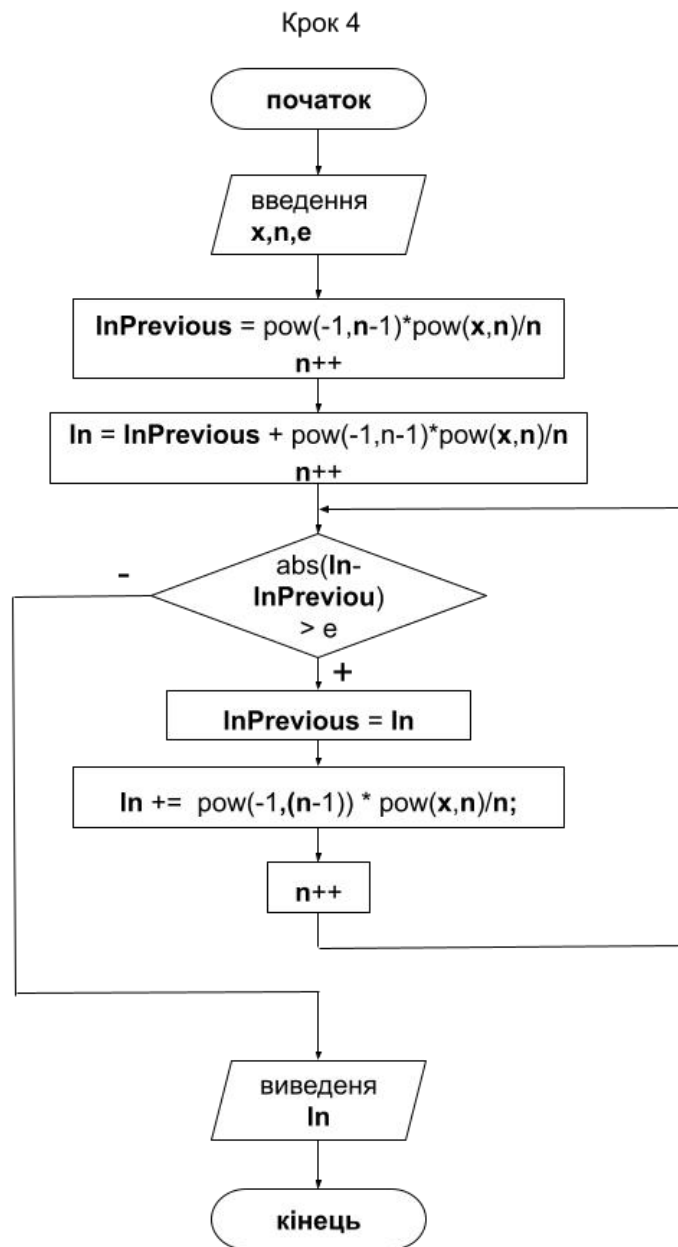
$n++$

все повторити

кінець

Блок схема:

4. Перевірка алгоритму

Блок	Дія	Дія
	Початок	Початок
1	Введення $x=0.2, n=1, e = 0.000001$	Введення $x=-0.3, n=1, e=0.000001$
2	$\ln_{Previous} = 0.2$	$\ln_{Previous} = -0.3$
3	$\ln = 0.18$	$\ln = -0.345$
4	виконання циклу (результат $\Rightarrow \ln = 0.182322$)	виконання циклу (результат $\Rightarrow \ln = -0.356675$)
5	Вивід: 0.182322	Вивід: -0.356675
	Кінець	Кінець

Висновок - Було досліджено подання операторів повторення дій та набуто практичних навичок їх використання під час складання циклічних програмних специфікацій.